

Tjänsteställe, handläggare
Område kultur och ideell sektor, Katarina Strömngren Sandh

Datum
2022-02-08

Beteckning
Remissvar

Återstartsutredningens betänkande Från kris till kraft – återstart för kulturen (SOU 2021:77)

Remissvar från Region Örebro län

Vi har tagit del av betänkandet Från kris till kraft (diarienummer Ku2021/02071) och instämmer i beskrivningen av pandemins konsekvenser samt identifieringen av den typ av insatser som behövs för återstart och för att stärka nya sätt att synliggöra kultur som har uppstått.

Vi instämmer även i beskrivningen av de strukturella problem som identifieras i betänkandet och vikten av att stärka kultursektorns hållbarhet på sikt. Något som har blivit än mer tydligt under pandemin. Det är positivt att betänkandet lyfter fram att de ekonomiska stöden över lång tid har urholkats och att de ekonomiska villkoren för många delar av kultursektorn var svåra redan före pandemin, samt vikten av att detta åtgärdas. Likaså är det av stor vikt att de strukturella problemen åtgärdas i samverkan mellan stat, regioner och kommuner. Ansvarsfördelningen dem emellan behöver då också förtydligas. Betänkandet lyfter fram behovet av ökad samverkan mellan kultur och andra områden på departements- och myndighetsnivå, till exempel för kultur i skolan och KKN, vilket är nödvändigt för fortsatt utveckling.

Vi ser det även som positivt att betänkandet lyfter fram vikten av ett starkt, oberoende och hållbart kulturliv, inte bara för kulturlivet utan för centrala delar av samhällsbygget som till exempel demokrati och regional utveckling. Likaså vikten som läggs vid att stärka förutsättningarna för att de nationella kulturpolitiska målen ska kunna uppnås. Konsekvensdelen av betänkandet är också en värdefull del för att förstå förslagens innebörd på ett djupare sätt.

När det kommer till de exakta förslagen är vi även där överlag positiva. Vi instämmer i vikten av insatser för att:

- 7.2 stärka kulturens återstart
- 7.3 en långsiktig förstärkning av kulturens ekonomiska förutsättningar

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 70 00
Fax: 019-602 70 08

- 7.4 att stärka internationellt utbyte och samverkan
- 7.5 stärka trygghetssystemen
- 7.6 ta tillvara digitaliseringens möjligheter
- 7.7 förbättra förutsättningarna för kulturella och kreativa näringar
- 7.8 stärka kulturskolan och kultur i skolan
- 7.9 bredda deltagandet och minska snedrekryteringen i kulturlivet
- 7.10 utveckla kulturpolitikens inriktning
 - Det är viktigt med en nationell samordning av bild och formområdet och vi instämmer i samtliga punkter under 5.5.4.
 - Det är bra att från 2022 avsätta 300 miljoner för filmproduktionsincitament och att det föreslås en ny ”färdplan för filmen”. Bra även att ”barn och unga”- området är utpekad i den föreslagna färdplanen.

Förutom vikten av en långsiktig förstärkning och återstart efter pandemin ser vi följande förslag som särskilt viktiga:

- Förstärkning för återstart och utveckling inom kultursamverkansmodellen (7.2.2)
- Stärk kultursamverkansmodellen (7.3.3)
- Långsiktiga stöd (7.3.5)
- Medfinansiera projekt inom Kreativa Europa (7.4.1)
- Stärk trygghetssystemen (7.5)
- Digitalisera kulturarvet (7.6.1)
- Utveckling kopplat till upphovsrätt (7.6.3 och 7.6.4 och 7.6.5 och 7.6.6)
- Kunskap, analys och utveckling av KKN (7.7.3)
- Stärk kulturskolan och kultur i skolan (7.8)
- Bredda deltagandet och minska snedrekryteringen i kulturlivet (7.9)
- Utred hur kultursamverkansmodellen kan utvecklas (7.10.2)

Vi vill göra följande mindre medskick gällande förslagen:

- Det är tveksamt om **7.2.3 kulturcheck som stimulansstöd** är det bästa sättet för att stimulera ökat kulturdeltagande i spåren av pandemin. Kostnaden om hälften som får checken använder den är 585 000 000 kronor. Medlen skulle troligen kunna göra större nytta genom andra satsningar. Till exempel genom riktade satsningar för att nå personer som normalt sett inte tar del av offentligt finansierad kultur. Det mesta tyder på att bristande ekonomiska resurser är ett mindre problem än till exempel klass. För dem som före pandemin tog del av kultur bedömer vi att 150 kronor inte kommer att ha en tillräckligt stark påverkan för huruvida man väljer att ta del av kultur igen efter pandemin.

- Det är positivt och viktigt att stärka **stödet till professionella kulturskapare** i spåren av pandemin (7.2) samt att stärka det mer långsiktigt (7.3). Att se över konsekvenserna för Kultursamverkansmodellen och möjligheten för regioner att vara med och påverka den regionala kulturutvecklingen är viktigt så att det inte leder till att staten styr den regionala kulturen.

Vi vill också göra följande mindre medskick gällande andra delar i betänkandet än förslagen:

- **Regionerna borde få en större roll i den statliga bidragsgivningen** även utanför kultursamverkansmodellen. De fria kulturaktörerna finns i kommuner och regioner och där finns också kunskapen om behoven.
- Hur säkrar vi att framtidens **nya kulturformer** kan utvecklas och får del av medel och stödstrukturer?
- Det påpekas att bild- och formområdet har en svag infrastruktur. Samtidigt **bygger flera förslag på att det finns en infrastruktur** och fungerande verksamheter att utgå ifrån, vilket inte alltid är fallet. Hur ska vi undvika att nationell samordning och plattformar inte når ut till mindre orter och landsbygden?
- Betänkandet lyfter i 5.4.3 att det **behövs utbildning och fortbildning i digital kompetens** inklusive källkritik. Vi vill även påminna om slutsatser från SOU 2021:3 (Skolbibliotek för bildning och utbildning) som lyfter fram modeller för att komma till rätta med detta inom skolans ram.

Ytterligare ett påpekande är att vi saknar tillräcklig kunskap för att kunna bedöma rimligheten i de exakta siffror som anges i förslagen samt huruvida finansieringen av betänkandet kan genomföras inom rådande statsbudget.

Sammanfattning

Vi instämmer i alla delar av betänkandet både vad gäller bakgrundsbeskrivningar och behovet av åtgärder inom de olika områdena. Vi har dock svårt att uttala oss om rimligheten i de exakta summor som anges samt huruvida finansieringen ryms inom rådande statsbudget.

Vi vill göra följande medskick gällande förslagen och betänkandet:

- Det är tveksamt om **7.2.3 kulturcheck som stimulansstöd** är det mest effektiva sättet att stimulera ökat kulturdeltagande.
- Långsiktiga förstärkningar av det statliga stödet till professionella kulturskapare är positivt men konsekvenser för regionalt medbestämmande kan behöva ses över. **Se delar av 7.2 och 7,3.**

- **Regionerna borde få en större roll i den statliga bidragsgivningen** även utanför kultursamverkansmodellen.
- Hur säkrar vi att framtidens **nya kulturformer** kan utvecklas och får del av medel.
- Det beskrivs att bild- och formområdet har en svag infrastruktur. Samtidigt **bygger flera förslag på att det finns en infrastruktur** och fungerande verksamheter att utgå ifrån.
- Betänkandet lyfter i 5.4.3 fram att det **behövs utbildning/fortbildning i digital kompetens** inklusive källkritik. Vi vill påminna om slutsatser från SOU 2021:3 (Skolbibliotek för bildning och utbildning).

I detta ärende har Katarina Strömgren Sandh (chef Område kultur och ideell sektor), Peter Alsbjer (regional biblioteksutveckling) och Lena Adem (kulturstrateg) medverkat. Peter Alsbjer har varit föredragande i Kulturnämnden där beslut om remissvar fattades den 9 februari 2022 (se bifogat beslutPM).

Torbjörn Ahlin (C)
Ordförande i kulturnämnden